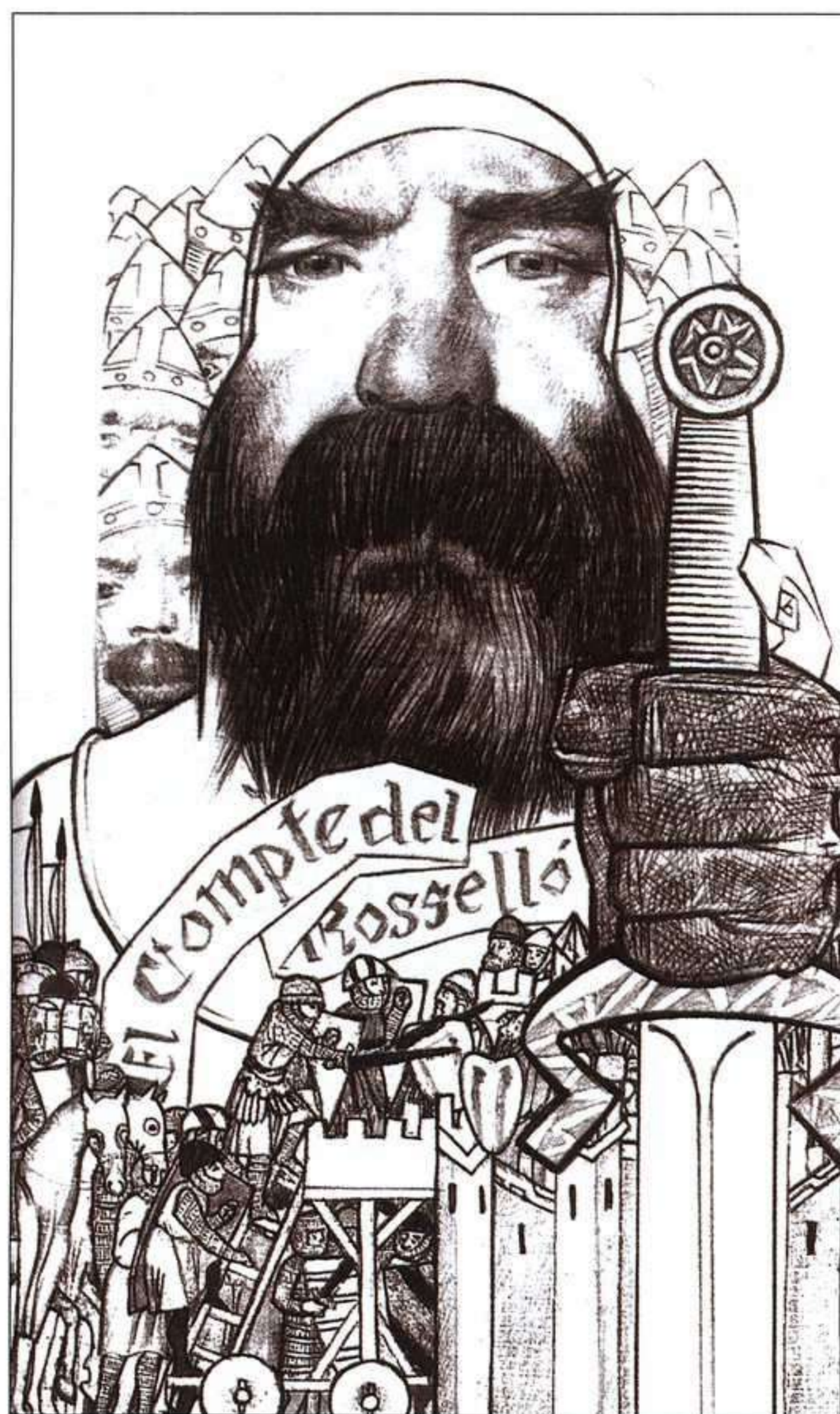

Comunitat Valenciana: continuïtat o recessió?

Josep Antoni Fluixà

Potser es tracte només d'una casualitat, però un anàlisi de la producció valenciana de literatura infantil i juvenil feta durant el període de juliol de 2007 a juliol de 2008 ens planteja discussions terminològiques semblants a les que agiten, des de fa un temps, les aigües de la vida política i econòmica del país. Per tant, la qüestió inicial per a descriure la panoràmica és la definició que li atorguem: crisi o recessió? No obstant això, la pregunta és probable que siga, en principi, excessivament alarmant. Almenys, des d'una perspectiva de producció editorial, perquè el nombre total d'obres publicades respecte del període de l'any anterior és pràcticament el mateix: al voltant dels 162 títols. En conseqüència, és evident que no hauríem de parlar de crisi, i ni tan sols de recessió, sinó de continuïtat.

Per desgràcia, una observació més detallada de les obres publicades ens obliga a ser, si no pessimistes, sí almenys, més cautes. Per això, amb voluntat de ser descriptius amb la major veracitat possible, ens atrevim a assenyalar la presència de certs indicis de recessió que poden ser fruit circumstancial només del període actual ressenyat. Com, per exemple, la reducció en la publicació d'obres de narrativa per a infants de 8 a 12 anys i, per consegüent, una menor presència dels autors valencians. També, si bé és cert que continua l'aposta pels àlbums, s'ha de reconèixer que la majoria d'aquests són obres de producció no autòctona, amb una escassa presència d'autors i il·lustradors valencians. Per contra, sí que hi ha, afortunadament, una producció

de novel·les juvenils d'autors valencians cada vegada més nombrosa i d'una qualitat notable.

La situació editorial

En qualsevol cas, assenyalats els indicis possibles de recessió, passarem a l'anàlisi de la producció. Però les conclusions les deixarem obertes a judici del lector, sobretot perquè el balanç general tampoc no permet deduccions clares. I en aquest sentit, tot i que és evident que la producció global no ha disminuït,

també ho és el fet que algunes editorials i institucions han deixat de publicar, com ara Tres i Quatre i Abril Edicions, a més d'altres que porten ja temps d'inactivitat. Significativa és també, per altra banda, la no publicació per part de l'Institut Municipal de Cultura de Meliana de l'obra guardonada amb el premi de narrativa infantil de la localitat, un dels més veterans. Com tampoc no és bon senyal que Edicions Voramar no haja afegit cap títol a la seua col·lecció infantil, encara que, per sort, això no ha suposat la inactivitat

d'aquesta empresa del grup Santillana, ja que ha tingut l'encert de confeccionar dos llibres de lectures escolars, *Pluja de lletres 3* i *Pluja de lletres 4*, que, per la selecció literària dels textos, són molt més que un llibre de text. Tant l'un com l'altre, contenen narracions, peces teatrals i poemes que, per la diversitat i qualitat dels autors, converteixen les obres en una autèntica antologia de la millor selecció d'escriptors en valencià. Hi trobem, entre altres, noms coneguts com M. Jesús Bolta, Teresa Broseta, Carles Cano, Pep Castellano, Llorenç Giménez, Francesc Gisbert, Pepa Guardiola, Enric Lluch, Vicent Pardo, M. Dolores Pellicer, Joan Pla o Mercé Viana.

Però sense arribar a la decisió dràstica de no aportar cap novetat, hi ha també unes quantes editorials en què es fa visible la prudència empresarial. Aquest és el cas, per exemple, de Planeta & Oxford amb només dues obres d'autor valencià, quan en anys anteriors s'havia mostrat molt activa. Potser, el fet de tenir ja un catàleg complet i atractiu que oferir als lectors l'ha feta aturar-se a l'espera dels resultats. Una tàctica que, tal vegada, ha estat utilitzada també per altres editorials com Denes que, mentre en el període anterior publicà vuit llibres, ara només n'ha publicat dos: un a la col·lecció Contes de Tots, *Carmeta l'enrabosada*, de Roger Pons, i un altre, *Gorki*, de Jordi Garcia Vilar, a l'extraordinària col·lecció Llibres del Cocodril que mereix l'aplaudiment de tots per la gran qualitat estètica de les il·lustracions i per la bellesa i imaginació dels textos escrits sempre pel mateix autor.

I, per últim, en aquest mateix grup, mereix una menció a banda Brosquil Edicions, ja que, si bé en nombre global d'obres publicades no n'ha disminuït la producció —sinó que, per contra, l'ha augmentat—, ha deixat de publicar nous títols en la majoria de les seues col·leccions infantils i juvenils dedicades a autors valencians. Només ha ampliat la col·lecció La Colla del Brosquil amb dues obres: *Terra d'esperits*, de Manel García Pérez i *Una iguana al monestir*, de Lourdes Boïgues. No obstant això, sí que ha accelerat la producció de les col·leccions d'àlbums de les quals ja parlarem més endavant.

Per sort, al grup de les anteriors, hem d'afegir la gran majoria de les editorials que meritòriament mantenen el nucli bàsic de la producció valenciana de literatura infantil i juvenil. Algunes d'aquestes s'han mantingut només en la línia habitual, com, per exemple, Marjal que, una vegada més, ens ofereix la versió valenciana de les obres guardonades amb els premis Edebé de literatura infantil i juvenil: *Ser xiquet no és tan fàcil*, de Pilar Lozano, en la col·lecció Tucà, i *Fugida cap al sud*, de Juan Madrid, en la col·lecció Periscopi. Dues obres dignes de llegir i de recordar. I també dins d'aquest grup, sens dubte, hem d'esmentar Edicions Perifèric que ha mantingut el nivell digne de les seues col·leccions, Sambòrik i Narrativa, amb una i dues obres respectivament. Més dinàmiques, per contra, s'han mostrat editorials com Marfil, Tabarca o Edicions 96, però sempre dins dels marges de la continuïtat. La primera, Marfil, ha renovat el format de la col·lecció infantil La Carrasca, amb la reedició de títols i amb la publicació de tres noves obres: *L'amic dels voltors* i *La nit dels Reis Mags*, de Jordi Raül Verdú, i *Llegendes i rondalles*, de Juan Maria Llopis. La segona, Tabarca, en la línia habitual de publicació de novel·les per a joves, ha afegit quatre títols en la col·lecció Tabarca Juvenil i dos en la de Tabarca Narrativa. Finalment, Edicions 96 ha publi-

HERMÍNIA TORRES, L'ÀBAC DE XIAO MING, ECIR, 2007.

cat dues obres en la col·lecció Bressol de Lletres, *El conte del ratolí Valentí*, d'Eva Alepuz i *El conte de She Rong (Laia)*, de Vicent Sanchis, i una en la col·lecció Salabret d'Històries, *Vénen d'orient? Una pregunta com qualsevol altra*, d'Antònia Martínez, a més d'una obra poètica en la col·lecció Recursos d'Aula. Quatre obres que confirmen el modest però bon saber fer d'aquesta petita editorial.

Fortalesa i dinamisme a pesar de tot

Però, a pesar del que hem dit, també és cert que en el panorama valencià hi ha un grup molt consolidat d'editorials que mantenen el ritme de producció i aporten fortalesa i seguretat a la literatura autòctona dels valencians i a les que hem d'afegir,

com cada any, el dinamisme inicial d'aquelles altres editorials disposades a provar sort en el reduït però, segons sembla, atractiu mercat valencià del llibre. Naturalment, aquestes últimes no ho tenen fàcil i, sovint, desapareixen davant la forta competència d'editorials com Bullent, Baula, Tàndem, Bromera i, fins i tot, Brosquil que, com hem indicat ja, ha trobat el punt fort en la publicació d'àlbums i ha mostrat també el dinamisme amb la creació d'una col·lecció per a primers lectors, Els Reptes d'en Francesc, amb quatre títols —*Acaba't la sopa*, *Avui faig amanida*, *Em vesteixo sol* i *Faig neteja*—, amb textos de l'escriptor català Pau Joan Hernández i dibuixos d'Eulàlia Sariola.

De Edicions del Bullent hem de destacar, sobretot, la creació d'una nova col·lecció, Rondalles Valencianes Àlbums, homenatge

a un dels seus autors més emblemàtics: Enric Valor. Es tracta d'una nova edició d'algunes de les narracions d'un dels millors prosistes valencians del segle XX, amb format de luxe que converteixen els quatre títols —*Història d'un mig pollastre*, *La rabosa i el corb*, *La mare dels peixos* i *Comencilda, Secundina i Acabilda*— en un producte per a gaudir estèticament i literàriament. La mateixa editorial, a més, ha mantingut amb bon ritme la resta de les col·leccions. Un ritme que també ha mantingut la segona de les editorials citades en aquest grup, Baula. Aquesta editorial ha afegit títols nous en totes les sèries de la col·lecció Albades i, encara que ha publicat un títol traduït del castellà, *Tomàs i la goma màgica*, de Ricardo Alcántara, i la versió valenciana de tres narracions d'autor català —*Llàgrimes de cocodril*, de Pep Molist, *L'orquestra de Clara*, d'Elisa Ramon i *Ala de corb*, d'Enric Larreula—, ha apostat majoritàriament per obres d'autors valencians.

Però, sens dubte, les dues editorials que mostren una tenacitat més constant per a situar-se al capdavant de la producció valenciana són Tàndem i Bromera. Les dos han mantingut vives les col·leccions més emblemàtiques, però, a més, han innovat amb l'aportació de nous productes. En aquest sentit, de Tàndem hem de destacar la publicació d'una obra de gran format *La cuina de les 4 estacions (1)*. *Primavera i estiu*, d'Empar Roca i Yolanda Iturraspe, amb il·lustracions de Luis Demano i disseny de Javier La Casta Vilar, un receptari apte per a xiquets i xiquetes. I de Bromera, a més de totes les nombroses obres que amplien les seues col·leccions més tradicionals — El Micalet Galàctic, Micalet Teatre o Espurna, entre altres—, tenim la nova col·lecció de ficció El Club de la Ciència, que pretén ensenyar conceptes i proposar experiments científics d'una manera entretinguda, i té sempre els mateixos protagonistes que viuen distintes situacions i aventures. Els dos primers títols són *Un veí ple de sorpreses* i *Un hu-*

racà anomenat *Otilia*, escrits per Víctor Raga, pseudònim d'un conegut escriptor valencià que no vol en aquesta ocasió desvetllar-ne el nom.

Finalment, pel que respecta a les propostes editorials més recents, destacar l'aposta forta que, per segon any consecutiu, ha fet l'editorial Ecir per a dotar-se d'una bona oferta de lectura per als primers lectors amb la creació de la col·lecció Multicolor, de divuit títols, que recull contes d'escriptors de llengües i cultures d'arreu del món i dissenyada per a educar en la multiculturalitat. Alguns dels títols que s'hi inclouen són *El sacrifici de Morad*, de Nadia Daoud-Brikci, *La flor de la kantuca*, d'Alejandra Nayar, *L'àbac de Xiao Ming*, de Yangle Tung Chen o *Els dos germans*, de Natalia Iliina, entre altres. I destacable també és l'edició valenciana que l'editorial Castellnou ha fet de la col·lecció Kalafat, dirigida especialment a les persones amb dificultats d'aprenentatge, ja que està formada per obres clàssiques de la literatura universal que es presenten en versions reduïdes avalades per l'Associació de Lectura Fàcil. És, per tant, recomanable per a immigrants amb dificultats lingüístiques i joves amb problemes de comprensió lectora, amb onze obres que contenen títols com *L'illa del tresor*, *La volta al món en 80 dies* o *Les aventures de Tom Sawyer*.

Més modestes, però igualment dignes, són les contribucions de Dylar, Brief, Editilde S.L. i, fins i

tot, la publicació del conte *L'aventura de tres colors al clavegueram*, publicat pel col·legi Vicent Rius de Canals i escrit per l'alumnat del centre. En aquest sentit, hem de ressenyar la introducció de Dylar Ediciones en el mercat d'obres en valencià amb la publicació de quatre quaderns amb activitats de comprensió lectora per al primer cicle de Primària que contenen narracions de Mercé Viana: *La bruixa Maduixa*, *L'ogre Cantarut*, *La gallina Serafina* i *La fada Nicolaua*. Per la seua banda, Adonay Editorial ha publicat dues obres clàssiques, la reedició de l'antologia de textos *Un món per a infants*, elaborada per Joan Fuster, i la traducció de l'obra d'André Maurois, *Patapufs i Filifers*. L'editorial Brief s'ha llançat també al mercat valencià amb la col·lecció Sobre Rodes per a lectors entre 6 i 8 anys amb *El carter dels somnis*, de Laura Gallego i *La família neu*, de Sensi Romeo.

I, per últim, no podem tampoc oblidar les edicions tan acurades dels llibres que l'editorial Editilde S.L. publica en la col·lecció Infantil: *Espera, ja hi vinc!*, de José Luis Berenguer i il·lustracions d'Ulises Wensell, i *Els animals de la pluja*, de Pedro Vilar i dibuixos de Miguel Ángel Díez, tots dos traduïts per Marc Granell.

Els àlbums i la narrativa infantil

De fet, les dues últimes obres citades són, en realitat, àlbums i

això ens dona peu per a introduir-nos en l'anàlisi de la producció des d'una perspectiva literària i, en aquest aspecte, hi detectem una positiva atenció al llibre infantil molt il·lustrat i a les obres destinades als primers lectors. Dignes de ressaltar són els llibres de la col·lecció Estrella Polar de Brosquil —*Un conte de balenes*, de Mònica Gutiérrez Serna, *Cristòfol Colom: una mar, dues vores*, de Marta Rivera i Alberto Urcaray, *El País del Gris*, de Marta Rivera i *Somnis de llana*, de Mercè Sendino—, com també els set que aquesta mateixa editorial ha publicat a la col·lecció El Somni de...: *El somni de Goya*, *El somni de Fernando Botero*, *El somni de Marc Chagall* i *El somni de Paul Gauguin*, d'Alberto Urcaray; *El somni de Picasso* i *El somni de Velázquez*, de Marta Rivera Ferner, i *El somni de Van Gogh*, de José Luis G. Fincias.

A més, hem d'afegir la col·lecció, potser, més imaginativa i suggerent de les que s'ofereixen actualment en el panorama editorial en català. Ens referim a Àlbums Il·lustrats de Tàndem. Aquesta col·lecció no té l'homogeneïtat de les anteriors, perquè cada llibre té un format diferent, però cada obra ens sorprèn per la simbiosi extraordinària que hi ha entre el text i les il·lustracions. Les obres publicades durant el període ressenyat —*Gran recull de mentides il·lustrades*, d'Aitana Carrasco, *El capità no recorda el seu nom*, de Nicolai Troshinsky,

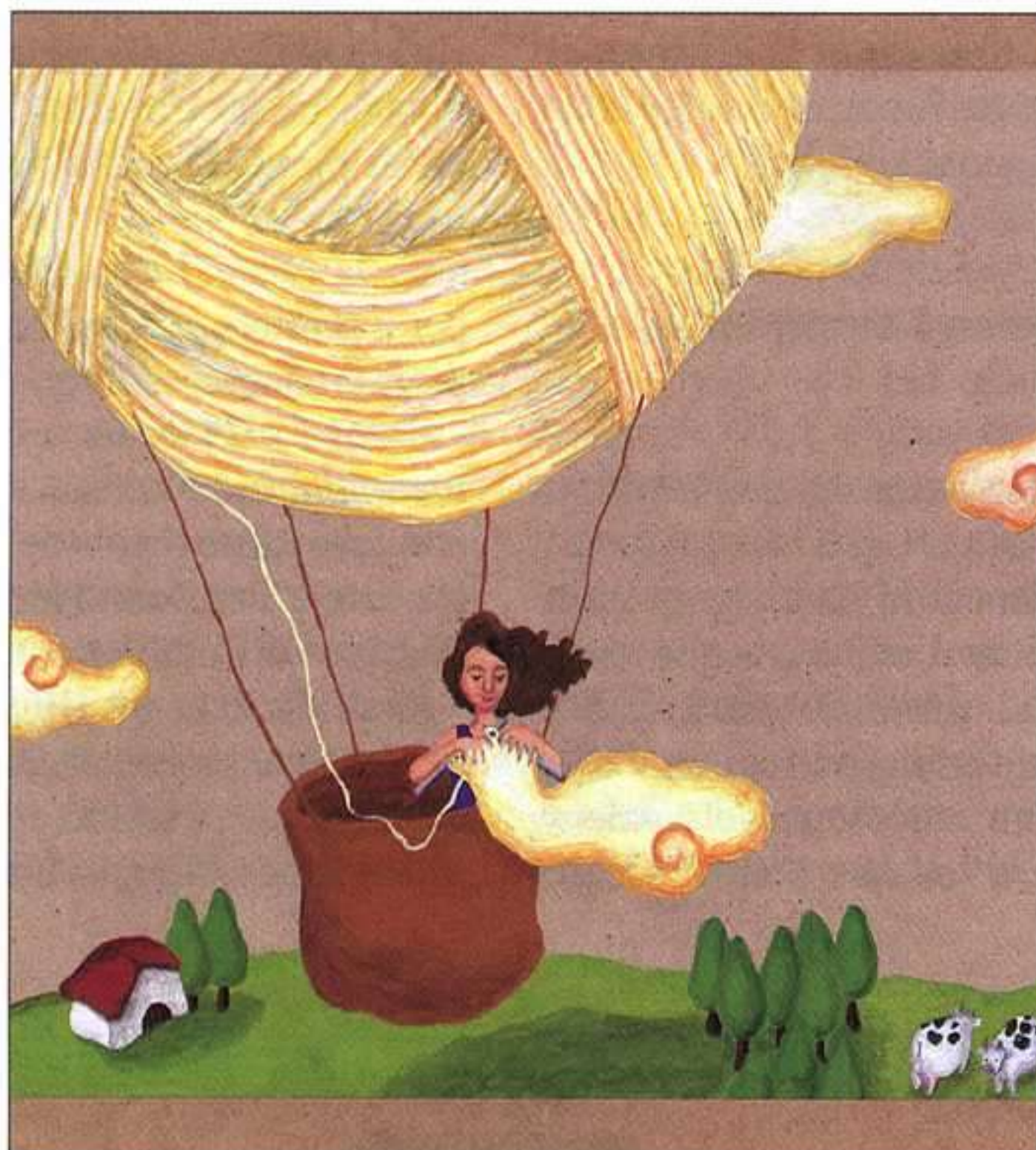
Les coses que guarde, de Mònica Gutiérrez, *Gallons de taronja*, de Françoise Legendre i Natali Fortier, i *Per què vivim als afores de la ciutat*, de Peter Stamm i Jutta Bauer—, tracten els temes respectius amb intel·ligència, sensualitat i sentiment. Per això, són llibres creatius per als infants i gratificants també per als adults.

Però, en contrapartida, la majoria dels àlbums publicats no són de producció pròpia, sinó traduccions: una pràctica que dificulta la creació d'àlbums valencians, a pesar de la nòmina excel·lent de bons il·lustradors existent. No obstant això, tampoc no seria just obviar el treball fet per la mateixa Tàndem que ha fet l'esforç, des de fa uns anys, de publicar les col·leccions infantils per als primers lectors amb tapa dura i amb il·lustracions a color. De fet, els llibres de la col·lecció Tricicle s'han transformat en uns àlbums petits —*El menjanívols* de Jasmina Llobet o *Carmina, la pingüina que ve de l'Argentina* de Pep Castellano i Canto Nieto, però, sobretot, *La mirada d'Ahmed* de M. Dolors Pellicer i Eva Garcés, probablement un dels millors llibres del període—, però només per les mesures reduïdes del format. I també hem de congratular-nos de la reparició de la col·lecció La Rata Marieta de Tàndem, amb els títols *Marieta fa teatre* i *Marieta grangera*, de Fina Masgrau i Lourdes Bellver. Tant l'un com l'altre responen a l'expectativa i consoliden el per-

La família de neu

Autora: Sensi Romero

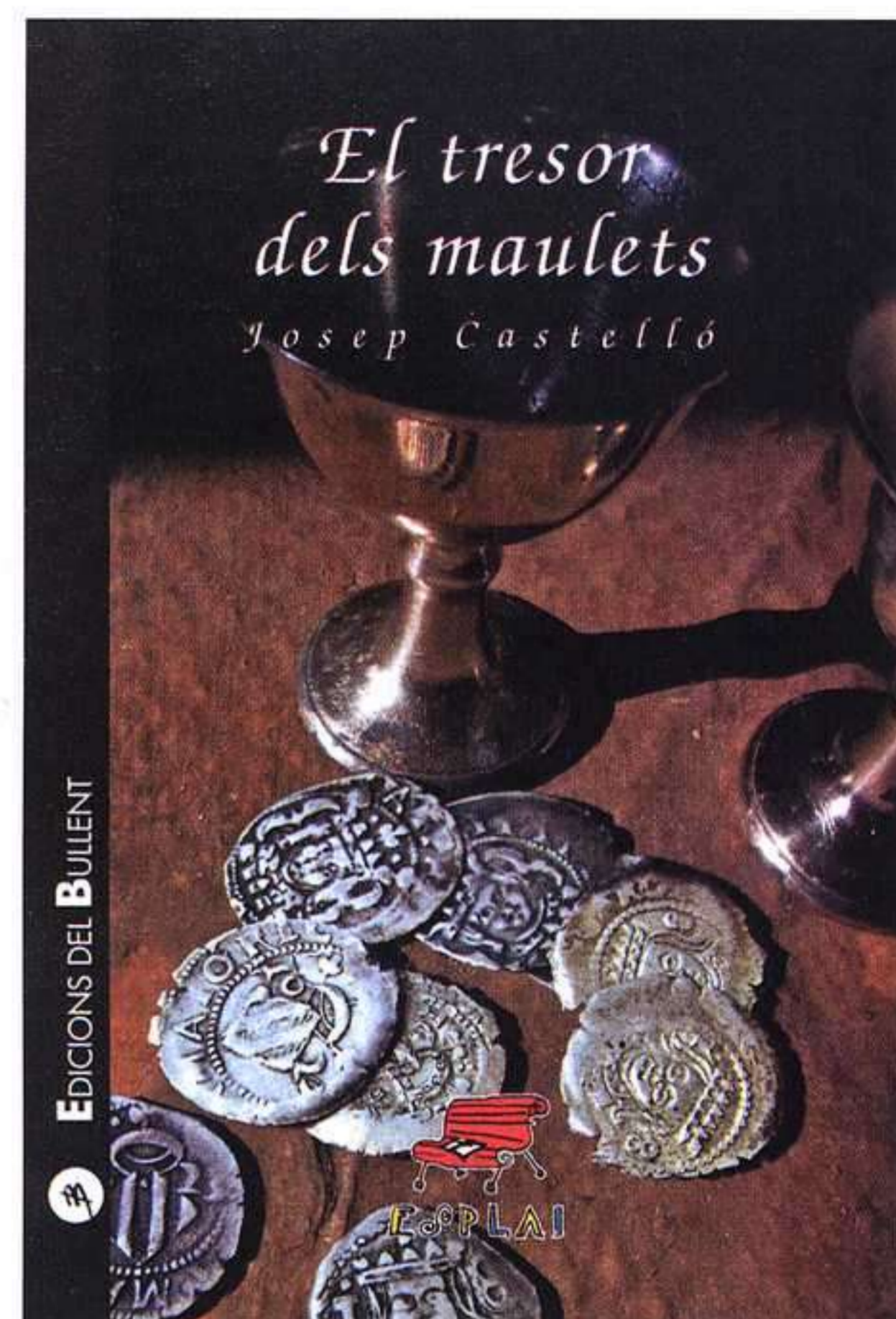
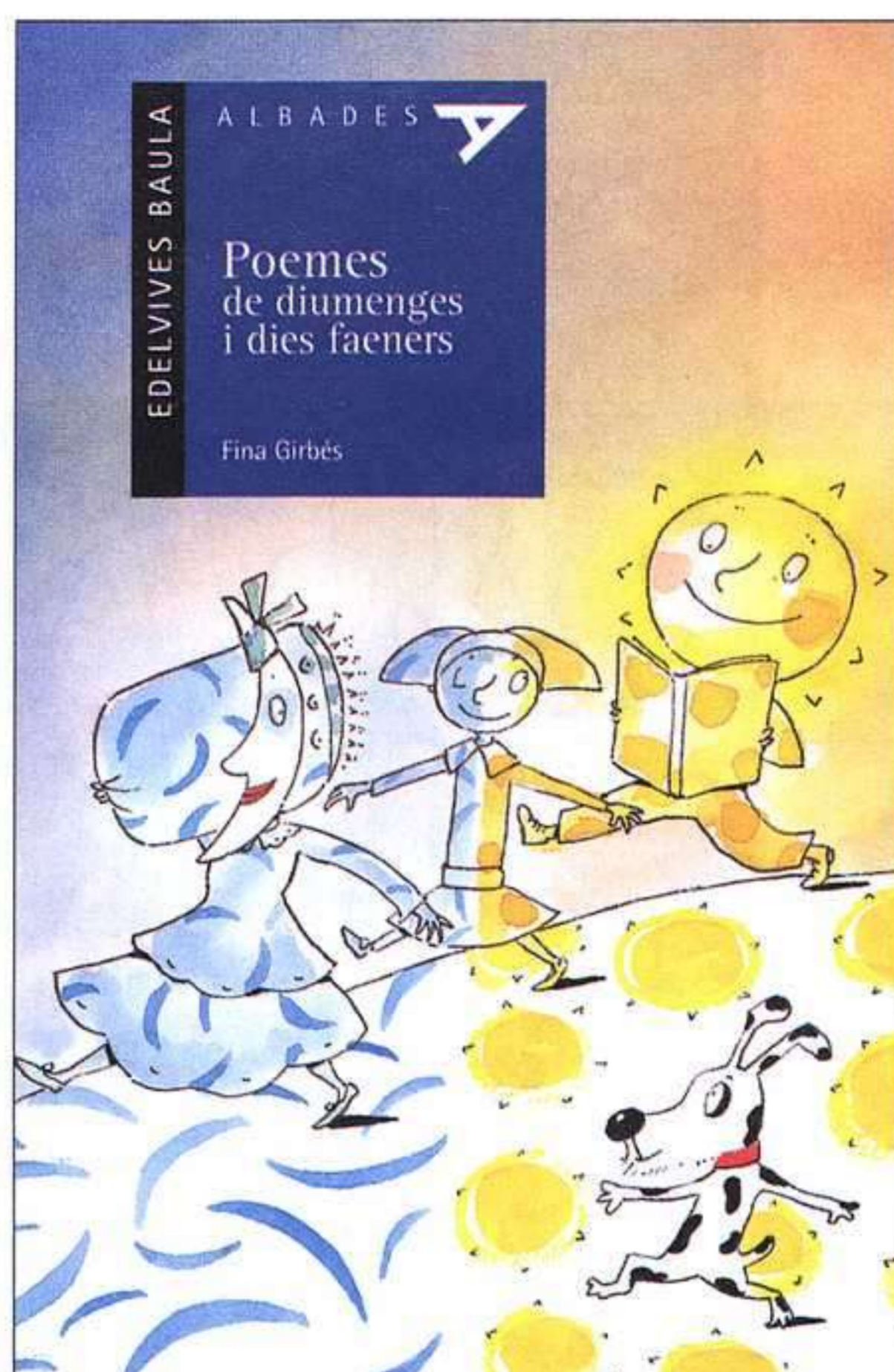
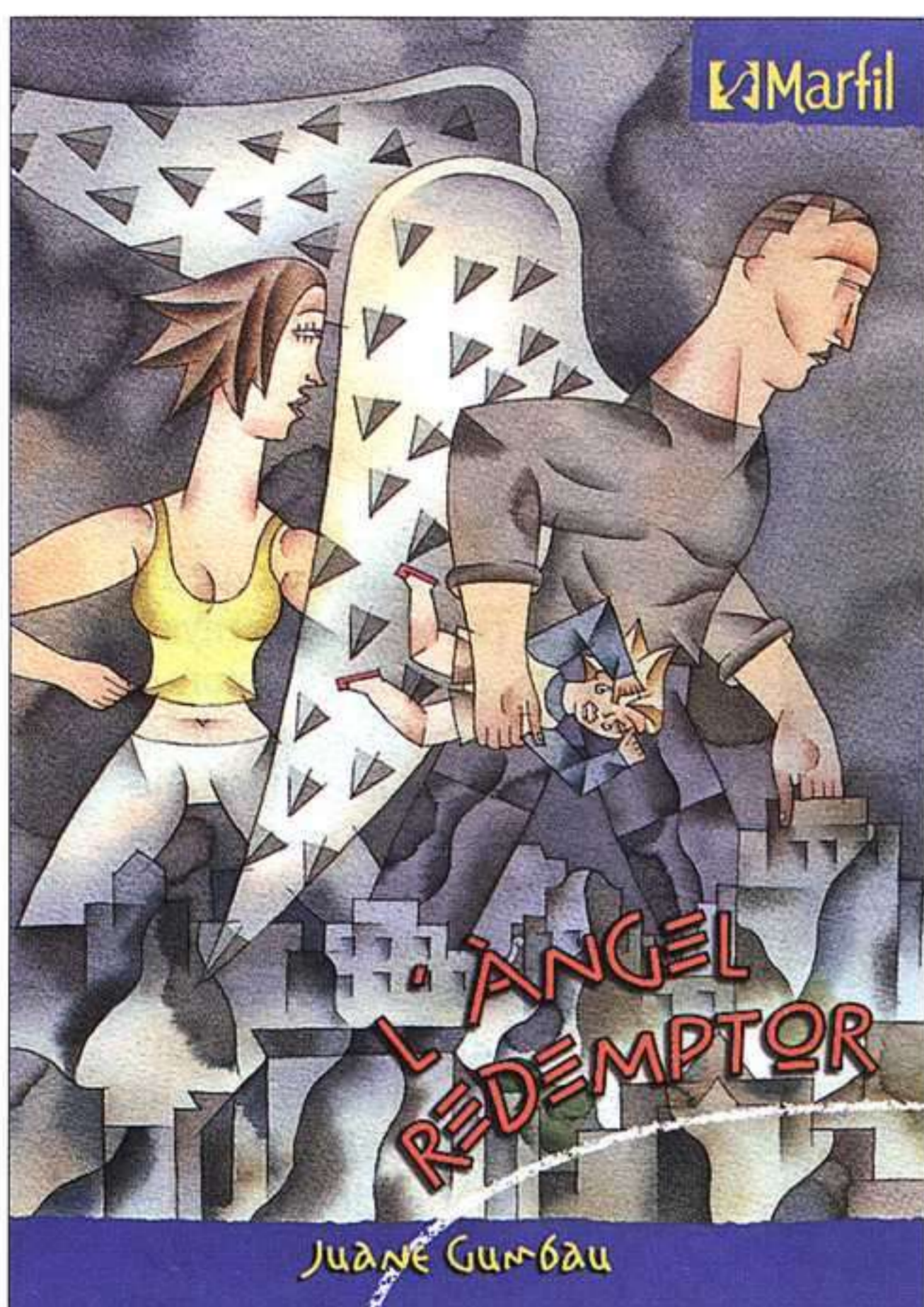
Il·lustracions: Armando Serra

El Carter dels Somnis

Autora: Laura Gallego García
Il·lustracions: Marta Arnau Navarro

sonatge com un dels més estimats pels xiquets i les xiquetes d'infantil.

Un personatge que, per sort, no és l'únic; Bromera publica una col·lecció dedicada a la mascota televisiva de Canal 9, el gos Babalà —*Babalà es renta les dents, Babalà fa esport i Babalà t'ajuda a fer els deures*, amb textos de Benjamin Ramon i dibuixos de Tomàs Ferrer— dirigida a lectors un poc més majors.

Per contra, com ja hem dit, la producció de narrativa infantil per a lectors de 8 a 12 anys ha experimentat un descens. De fet, autors destacats i presents habitualment en anys anteriors no han publicat, però, sobretot, el més preocupant és que no hi ha obres que destaquen per la seua excel·lència literària, amb l'excepció, potser, dels llibres *Contes d'ahir i de sempre*, de Carles Cano, publicat a la col·lecció Sambòrik de Perifèric, i *Rondalles valencianes*, de Josep Franco, publicat per Bromera amb unes excel·lents il·lustracions d'Enric Solbes.

La resta de les obres, no obstant això, mantenen en general una qualitat acceptable, amb alguna que altra obra fallida. En qualsevol cas, no podem oblidar la presència, en primer lloc, de Mercé Viana, autora de *Quina canya de tisora!* (Bromera), una història protagonitzada per un objecte fantàstic que serveix d'excusa per a plasmar el desig de les persones per a aconseguir la felicitat. Com tampoc la presència d'una altra escriptora veterana, Teresa Broseta, amb un

conte molt interessant, *El contador d'històries*, publicat en el quadern que la Fundació Bromera destina cada any a commemorar el 2 d'abril.

I més jove que les anteriors, però amb una trajectòria que comença a consolidar-se, hem de ressenyar Xavier Mínguez, autor d'un conte senzill narrat amb encert, *Rondalla del príncep que s'avorria*, publicat a la col·lecció Albades d'Edelvives/Baula, editorial en què han publicat també altres autors com Joan Vila i Vila, amb *Cleta, un regal del mar*, o Virgínia Martínez, amb *El mico Mac Mic i Frederic*, a més de tres joves escriptores com Maria Torres i Palau, Amaia Crespo i Elena Casado Pineda. Les dues primeres, ja amb obra publicada, són autores dels contes *El Nadal de la rateta* i *Boleta i Llarga*, respectivament. L'última, amb tan sols 18 anys, s'ha estrenat amb una narració ben escrita i amb un ritme àgil, *An-Toniet del bar Galaxia*, en què les influències cinematogràfiques actuals hi són més que evidents. Com també ho és d'evident que l'obra d'aquestes tres escriptores aporta un aire fresc al panorama de la literatura infantil valenciana i esdevé un dels signes positius més rellevants del període, la descripció del qual, pel que respecta a la narrativa infantil, no podem cloure sense esmentar les narracions de Lluís Miret —*Jordi i el tresor de les vint perles*—, de Virgínia Martínez i Sara Ribes —*La reina Mariola*—, i de Pep Castellano —*Domadora de mar*—, publicades per Bullent.

La narrativa juvenil: una bona collita

Per sort, els indicis d'una possible crisi de creació es dissipen en canviar l'objecte d'atenció i iniciar l'anàlisi de la narrativa juvenil. En general el nivell és bastant bo i, fins i tot, hi ha obres de gran interès que es lliguen amb autèntica passió lectora. Algunes són de gènere històric com *El plor de l'algarabia* (Marfil), de Vicent Bernabeu Gómez, o *Cròniques d'un rei* (Bromera), de Víctor G. Labrado. Com també ho són les dues d'un dels autors valencians més destacats de la narrativa infantil, Enric Lluch, que des de fa anys prova sort en el gènere juvenil i que ara s'ha consolidat amb dues novel·les de gran qualitat, tant estilística com argumental: *El servidor de l'alquimista* (Tabarca) i *Temps de conquesta* (Bromera). Però amb diferència, la majoria de les obres corresponen al gènere d'aventura i misteri, com *Les històries estranyes* (Bromera), de Francesc Gisbert, que perpetua les aventures detectivesques de dos personatges protagonistes en una altra obra anterior, *Misteris S. L.*; amb aquesta obra, Gisbert assaja amb encert els arguments amb fenòmens estranys i personatges d'ultratomba. Una temàtica que es defineix també com a literatura de por i que és tractada de manera clara en una altra obra, *Una mà freda en la boira*, publicada a la col·lecció Micalet de Por de Bromera i escrita per un au-

tor valencià que s'amaga sota el pseudònim d'Alan Monroe-Finch.

De fet, potser siga coincidència, però hem detectat que, tret de la novel·la *Les volves d'aquella neu* (Planeta & Oxford), de Tomàs Llopis —en què la realitat, a pesar de l'aparició d'un estrany personatge, hi és sempre present amb una colla que s'enfronta a l'especulació urbanística i la corrupció política—, l'element fantàstic juga un paper fonamental en totes les obres d'aquest grup. A *Uendos*, de Francesc Mompó, ens trobem amb uns donyets en la més pura tradició de la cultura popular valenciana; a *Tal com caragols de mar*, de Juane Gumbau, l'existència d'àngels; i a *Bombons amargs*, de Pep Castellano, la vivència inesperada del protagonista entre fantasmes. Novel·les, totes elles, publicades per Tabarca, com també ho ha estat *La nit de la princesa*, d'Ivan Carbonell, un jove escriptor que s'estrena amb una història de recerca del passat familiar del protagonista i que li permet iniciar-se amb bon auguri en el món de la literatura.

Un món en què, sens dubte, per qualitat té ja un lloc destacat Silvestre Vilaplana, que, amb *La frontera negra* (Bromera), ha escrit una trepidant història amb elements esotèrics hàbilment integrats en una trama d'invasió diabòlica que posa en perill la humanitat. I igualment interessant és també *L'àngel redemptor* (Marfil), de Juane Gumbau, amb un argument que situa l'acció en un futur en què els humans s'han

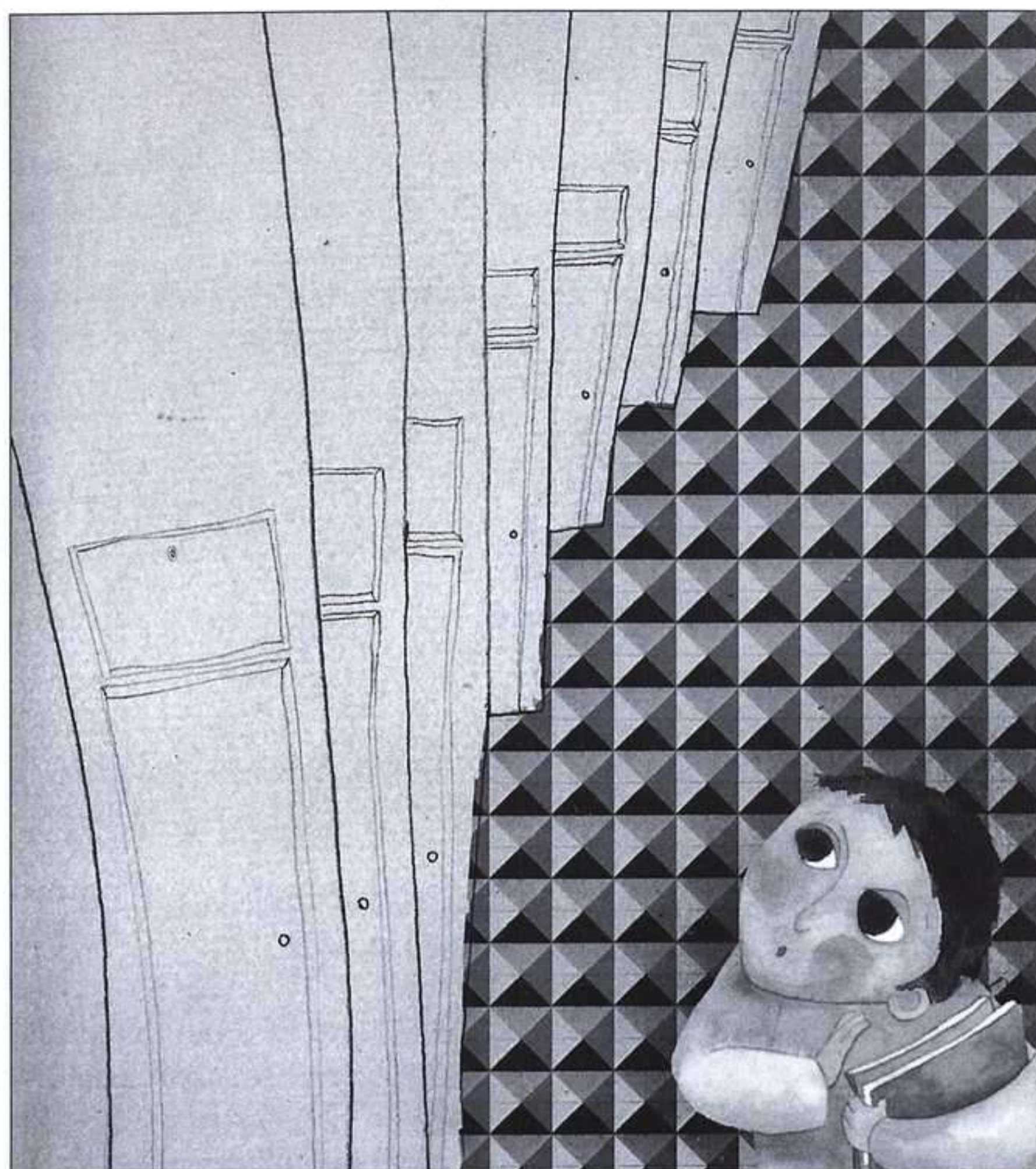
dividit en dues classes: els marginats i els integrats. Ens trobem, per tant, davant d'una obra que té molts punts de contacte amb el gènere de ciència-ficció, poc conreat fins ara pels valencians i que inspira també dues novel·les més: *El dia 547* (Planeta & Oxford), debut literari encertat de Joan Manuel Matoses, i *Xantal, la xica digital* (Baula), de Joan Pla, construïda a partir d'un fet increïble, però que es resol gràcies al domini dels recursos narratius que té aquest autor expert en el gènere d'aventures.

Un gènere que utilitzen també les dues obres publicades per Bullent: *El tresor dels maulets*, de Josep Castelló, una història del present a la recerca del passat, i *El secret de Caterina Cremec*, de Lourdes Boïgues.

A més, hi ha un altre grup d'obres la temàtica de les quals s'apropa més a la vida quotidiana dels personatges i a la descripció de la problemàtica social en què viuen. És el cas de *La passió d'Alexandra*, de Xulio Ricardo Trigo, publicada a la col·lecció Antaviana Nova de Barconova, en què trobem també una nova novel·la de la prolífica Gemma Pasqual i Escrivà, *Llàgrimes sobre Bagdad*, una història sobre les conseqüències de la guerra en una nena de 13 anys. Pasqual, a més, és també autora de *La mosca. Assejament a les aules* (Perifèric), que aborda un tema d'actualitat com el de la violència escolar, tractat també en *Primavera per a Palmer*, de Rosa Sanchis. Aquesta autora, a més, ha publicat una altra novel·la interessant, *Abril no és un mes*, sobre el tema de la sexualitat, publicades les dos a la col·lecció La Moto, de Tàndem i que suposen l'estrena amb força de l'autora en el món de la literatura juvenil.

Els altres gèneres

Un món, per sort, no exclusiu de la narrativa, perquè durant el període ressenyat s'han publicat dos llibres de poesia infantil que, probablement, ocuparan un lloc destacat entre els millors de l'última dècada, *Oda als peus i al-*

EVA GARCÉS, LA MIRADA D'AHMED, TÀNDEM, 2007.

tres poemes (Bromera), de Marc Granell i *Poemes de diumenge i dies faeners* (Baula), de Fina Girbés. El primer, d'un autor ja veterà que es confirma com un excel·lent poeta per a infants amb una poesia intel·ligent, divertida i crítica que distreu i fa pensar els lectors, i, el segon, d'una autora novell que amb poemes descriptius i narratius encerta a expressar idees i sentiments de la vida quotidiana dels infants. Però, a més també hem de destacar *El bestiari d'això era i no era... d'Aureli Marfrany* (Edicions 96), de Lleonard Torres, amb bons poemes que acaben sempre amb una pregunta, i *Cançons de l'oratge* (Bullent), de Dani Miquel.

Pel que respecta al teatre, han sigut tres les obres publicades, totes a la col·lecció Micalet Teatre de Bromera. Per tant, ha estat un bon any per la quantitat, però sobretot per la qualitat dels títols: *Somni d'una nit d'estiu*, de William Shakespeare, en versió infantil d'Eduardo Zamanillo; *La gallina que pogué regnar*, de Carles Cano; i *No pugues a l'andana*, de Teresa Broseta.

Com també ha estat, sense dubte, un any magnífic per a l'assaig juvenil amb la publicació de quatre obres molt interes-

sants, tant per la claredat expositiva dels temes tractats com per l'actualitat temàtica tal com podem comprovar amb l'elecció dels títols: *El planeta i tu*, de Maria Josep Picó, en la col·lecció El Nord de Bromera, i *La globalitza... què?*, de Josep Villarroya, *Les cares de la integració*, de Francesc Gisbert i *El mico destronat*, de Toni Gisbert, publicats els últims en la col·lecció Claus per a Entendre el Món de Bullent. I, finalment, dos llibres difícilment classificables: *El supertaller de l'humor* (Bromera), de Jordi Moreno i Paco Moreno, amb poemes, acudits, endevinalles, etc., i *Un parell de vegades* (Tàndem), de Leopoldo José Trillo-Figueroa Igual, que ens mostra l'art contemporani des d'una altra perspectiva.

Dos senyals positius

I finalment, per a acabar aquest panorama en què hem manifestat una certa preocupació, no podem deixar de constatar dos senyals presents ja en anys anteriors que testimonien la bona salut de la producció literària valenciana per a infants i joves: la presència d'autors dels altres territoris del mateix àmbit

lingüístic i les traduccions. Pel que fa al primer dels senyals, ressaltar la confiança d'autors de reconegut prestigi que confien les seues obres a la professionalitat de les editorials valencianes, com, per exemple, Jordi Sierra i Fabra, que ha publicat *Les ales del sol* (Perifèric) i *Els focs de la memòria* (Bromera), o les catalanes Dolors Garcia i Cornellà, amb *Marwin, l'enllustrador de sabates*, i Glòria Llobet, amb *El diari de la Neus*, o la mallorquina Rosa-Maria Colom, amb *Creus en els fantasmes?*, totes publicades en Bromera.

També hi podem citar, a més dels ja ressenyats, autors com Guillem Rosselló Bujosa—*Contraban de Tramuntana* (Tabarca)—, Tomàs Bosch—*No subestimeu el poder dels karaokes* (Bromera)—, Anna Genover—*El broc màgic* (Tàndem)— i Shaudin Melgar-Foraster—*Més enllà del somni* (Bullent)—.

I en relació a les traduccions, just és reconèixer que, a part d'algunes obres ja nomenades, el predomini de Bromera hi és quasi absolut. A la col·lecció El Micalet Galàctic trobem llibres interessants com *Història de Marco i Mirko*, de Gianni Rodari; *Un cavall de foc*, de Fina Casallerrey; *Clara no para*, de Braulio Llamero; i una excel·lent adaptació de *Frankenstein*, de Mary Shelley feta per Jesús Cortés. A la col·lecció Micalet de Por, *Els espectres de la nit*, de K. M. Peyton. A la col·lecció Espurna, *Passadissos d'ombra*, d'Agustín Fernández Paz i *Contra el vent*, de Fina Casallerrey i, sobretot, a la col·lecció Esfera trobem *L'emperadriu dels eteris*, de Laura Gallego, *El comte Karlstein*, de Pihilip Pullman, i els dos primers volums de la sèrie *Sebastian Darke, Príncep dels Bufons i Príncep dels Pirates*, de Philip Caveney. A més del conte infantil, *El Nadal d'Angela*, de Frank McCourt, fora de col·lecció.

En definitiva, una mostra notable del vigor editorial valencià que ens permet mirar amb esperança el futur i desitjar que els indicis possibles de recessió no siguin més que circumstancials. ■